

**HUBUNGAN ANTARA KEPIMPINAN KERJA BERPASUKAN
PENGETUA DENGAN MOTIVASI KETUA PANITIA
DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH
DAERAH LIMBANG SARAWAK**

NGU LEH SENG

**UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2010**

**HUBUNGAN ANTARA KEPIMPINAN KERJA BERPASUKAN
PENGETUA DENGAN MOTIVASI KETUA PANITIA
DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH
DAERAH LIMBANG SARAWAK**

NGU LEH SENG

**DISERTASI SARJANA YANG DIKEMUKAKAN KEPADA UUM COLLEGE OF
ARTS AND SCIENCES, UNIVERSITI UTARA MALAYSIA SEBAGAI
SEBAHAGIAN DARIPADA KEPERLUAN UNTUK IJAZAH
SARJANA SAINS (PENGURUSAN PENDIDIKAN)**

**UNIVERSITI UTARA MALAYSIA
2010**

Saya akui karya ini adalah hasil kerja saya sendiri kecuali nukilan dan ringkasan yang tiap-tiap satunya telah saya jelaskan sumbernya.

Tarikh: 10.5.2010

Tandatangan:
Nama: NGU LEH SENG
No. Matrik: 802668

Bidang Pengajian Pendidikan
UUM College of Arts and Sciences
(Universiti Utara Malaysia)

PERAKUAN PROJEK SARJANA
(Certification of Masters Project)

Saya yang bertandatangan di bawah, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

NGU LEH SENG (NO. MATRIK : 802668)

Calon untuk Ijazah **Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan)**
(candidate for the degree of)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

HUBUNGAN ANTARA KEPIMPINAN KERJA BERPASUKAN PENGETUA

DENGAN MOTIVASI KETUA PANITIA DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH

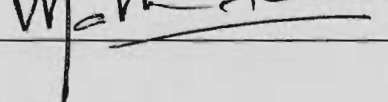
DAERAH LIMBANG, SARAWAK.

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.

(as it appears on the title page and front cover of project paper is acceptable in form and content and that a satisfactory knowledge of the field is covered by the project paper)

Nama Penyelia : **Prof. Madya Dr. Abdul Malek Abdul Karim**
(Name of Supervisor)

Tandatangan
(Signature)

:

Tarikh : **8 Mei 2010**
(Date)

KEBENARAN MENGGUNA

Tesis ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan pengajian program Sarjana Universiti Utara Malaysia (UUM). Saya bersetuju membenarkan pihak perpustakaan UUM mempamerkannya sebagai bahan rujukan. Saya juga bersetuju bahawa sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripada tesis ini untuk tujuan akademik adalah dibolehkan dengan kebenaran penyelia tesis atau Dekan Kolej Sastera dan Sains, UUM. Sebarang bentuk salinan atau cetakan bagi tujuan komersial dan membuat keuntungan adalah tidak dibenarkan tanpa kebenaran bertulis daripada penyelidik. Pernyataan rujukan dibuat kepada penulis dan UUM perlulah dinyatakan jika sebarang bentuk rujukan dibuat ke atas tesis ini.

Kebenaran untuk menyalin atau menggunakan tesis ini sama ada keseluruhan atau sebahagian daripadanya hendaklah dipohon melalui:

DEKAN KOLEJ SASTERA DAN SAINS

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA

06010 SINTOK

KEDAH DARUL AMAN

PENGHARGAAN

Saya ingin merakamkan setinggi-tinggi penghargaan dan terima kasih yang tidak terhingga kepada penyelia saya, **Prof. Madya Dr. Abdul Malek Abdul Karim** di atas segala bimbingan, kesabaran, galakan dan teguran yang membina sehingga kajian ini dapat disiapkan.

Terima kasih juga diucapkan kepada penyelaras program Sarjana **Dr. Arsaythamby Veloo** dan **Dr. Lawrence John** kerana memberi bimbingan dan tunjuk ajar dalam menyiapkan tesis ini.

Saya juga merakamkan penghargaan kepada pengetua dan ketua-ketua panitia sekolah menengah Daerah Limbang yang terlibat dalam penyelidikan ini atas segala kerjasama dan bantuan sepanjang penyelidikan ini dijalankan.

Akhir sekali saya juga mengucapkan ribuan terima kasih kepada suami saya, Thomas Ling, anak-anak saya, Mary, John dan James serta rakan-rakan saya yang sentiasa memberi sokongan, galakan dan kerjasama kepada saya.

Penghargaan juga dirakamkan kepada rakan-rakan seperjuangan sekalian dan sesiapa juga yang telah memberi sumbangan kepada penyelidikan ini secara langsung atau pun secara tidak langsung.

TERIMA KASIH

**HUBUNGAN ANTARA KEPIMPINAN KERJA BERPASUKAN
PENGETUA DENGAN MOTIVASI KETUA PANITIA
DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH
DAERAH LIMBANG SARAWAK**

ABSTRAK

Pendidikan adalah satu aspek yang amat penting dalam pembinaan satu negara yang bersatu, bersetia, beragama, berkeupayaan dan produktif. Kepimpinan kerja berpasukan merupakan salah satu elemen yang memainkan peranan yang penting dalam memajukan bidang pendidikan. Kajian ini bertujuan untuk melihat amalan kepimpinan kerja berpasukan pengetua di lima buah sekolah menengah Daerah Limbang, Sarawak. Kajian ini juga melihat tahap motivasi ketua panitia di sekolah-sekolah tersebut. Kajian ini juga bertujuan untuk melihat hubungan antara kepimpinan kerja berpasukan pengetua dengan motivasi ketua panitia dan perbezaan tahap motivasi mengikut jantina. Populasi kajian terdiri daripada 102 orang responden yang terdiri daripada ketua-ketua panitia di sekolah-sekolah tersebut. Instrumen yang digunakan dalam kajian ini adalah soal selidik yang terdiri daripada 71 item dalam tiga bahagian. Bahagian A terdiri daripada tujuh item mengenai data demografi. Bahagian B terdiri daripada 30 item mengenai Kepimpinan kerja berpasukan pengetua daripada soal selidik *Teamwork KSA* dan Bahagian C pula ialah 34 item mengenai motivasi ketua panitia. Data yang dikumpul dianalisis menggunakan '*Statistical Packages For Social Sciences*' (*SPSS Version 12.0*). Dapatan kajian dilaporkan dalam bentuk deskriptif (peratusan dan min), manakala analisis inferensi digunakan untuk menguji hipotesis-hipotesis melalui ujian korelasi pearson, dan ujian-t bebas. Hasil kajian menunjukkan bahawa pengetua sekolah-sekolah mengamalkan kepimpinan kerja berpasukan pada tahap yang tinggi. Domain yang paling penting adalah penetapan matlamat dan pengurusan prestasi, diikuti oleh penyaluran komunikasi, penyelesaian masalah secara kolaboratif, perancangan dan penyelarasan tugas dan penyelesaian konflik. Tahap motivasi ketua panitia juga adalah tinggi. Namun begitu tidak terdapat hubungan yang signifikan antara kepimpinan kerja berpasukan pengetua dengan motivasi ketua panitia. Dapatan kajian juga menunjukkan bahawa tidak terdapat perbezaan yang signifikan tahap motivasi mengikut jantina. Hasil kajian ini dapat membantu pihak Kementerian Pelajaran, Jabatan Pelajaran Negeri, Pejabat pelajaran Daerah, Institut Aminuddin Baki dan semua pusat latihan untuk pengetua dan guru besar untuk mengambil tindakan yang sewajarnya mengenai kursus, latihan dan seminar bagi meningkatkan pengetahuan, kemahiran dan sikap pengetua terhadap pelaksanaan kepimpinan kerja berpasukan.

**RELATIONSHIP BETWEEN PRINCIPALS TEAMWORK LEADERSHIP
AND MOTIVATION OF THE SECONDARY SCHOOL
HEAD DEPARTMENT TEACHERS
IN LIMBANG DISTRICT SARAWAK**

ABSTRACT

Education is a very important aspect in building a united, loyal, and productive country. Teamwork leadership is one of the important elements in improving the educational sector. The purpose of the research was to investigate the principal teamwork leadership practises among five Limbang District secondary schools. The research also aims to measure the head departments' motivation level. Additionally, the study also looks at the relationship between principal teamwork leadership and motivation of the secondary school head department and the motivation level differences according to gender. The research population was 102 respondents from all the head departments in the five schools. Research instrument was a set of questionnaire which consisted of 71 items in three sections. Section A consisted of seven items that collected demographic information, section B consisted of 30 *Teamwork KSA* items to measure the principals teamwork leadership practices and section C with 30 items to measures the head departments' motivation level. All the data collected were analysed using *Statistical Packages For Social Sciences' (SPSS Version 12.0)*. The research findings were reported using descriptive (percentages and mean), and diferential statistics (Pearson correlations and Independent T- Test). The results showed that the principals' practice of teamwork leadership were high. The most important domain was goals setting and performance management, followed by communication channelling, collaborative problem solving, duty planning and coordinating and conflict solving. The motivation level of the head departments was also high. Nevertheless, the relationship between principal teamwork leadership and motivation of the secondary school head departments was not significant. The findings also showed that there was no significant difference in the motivation level among head departments according to the gender. The research findings may assist the Ministry of Education, State Education Department, District Education Offices, Institute of Aminuddin Baki, Principal and Headmaster Training Centres to take appropriate steps in planning courses, trainings and seminars to improve the school leaders' knowledge, skills and attitude towards implemmentation teamwork leadership.

2.3	Faedah Kerja Berpasukan	17
2.4	Amalan Kerja Berpasukan	24
2.5	Definisi Dan Konsep Motivasi	28
2.6	Teori Motivasi Pencapaian	28
2.7	Faktor-faktor yang mempengaruhi tahap motivasi guru	30
2.8	Hubungan Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua Dengan Motivasi Ketua Panitia	33
2.9	Kesimpulan	35
BAB III:	METODOLOGI KAJIAN	36
3.1	Pendahuluan	36
3.2	Reka Bentuk Penyelidikan	36
3.3	Populasi dan Persampelan	37
3.4	Tempat Kajian	38
3.5	Instrumen Penyelidikan	39
	3.5.1 Bahagian A: Latar Belakang Responden	40
	3.5.2 Bahagian B: <i>Teamwork KSA</i>	40
	3.5.3 Bahagian C: Motivasi Ketua Panitia	41
3.6	Kajian Rintis	42
3.7	Prosedur Pengutipan Data	43
3.8	Analisis Data	43
3.9	Kesimpulan	45

BAB IV:	ANALISIS DATA	46
4.1	Pendahuluan	46
4.2	Latar Belakang Responden	46
4.3	Analisis Data Berdasarkan Persoalan Kajian	49
4.3.1	Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua	49
4.3.2	Motivasi Ketua Panitia	56
4.4	Analisis Dapatan Berdasarkan Hipotesis Kajian	62
4.4.1	Tidak terdapat hubungan kepemimpinan kerja berpasukan pengetua dengan motivasi ketua panitia.	62
4.4.2	Tidak terdapat hubungan di antara penyelesaian konflik dengan motivasi ketua panitia.	63
4.4.3	Tidak terdapat hubungan di antara penyelesaian masalah secara kolaboratif dengan motivasi ketua panitia.	64
4.4.4	Tidak terdapat hubungan di antara komunikasi dengan motivasi ketua panitia	65
4.4.5	Tidak terdapat hubungan di antara penetapan matlamat dan pengurusan prestasi dengan motivasi ketua panitia.	66
4.4.6	Tidak terdapat hubungan di antara perancangan dan penyelesaian tugas dengan motivasi ketua panitia.	67
4.4.7	Tidak terdapat perbezaan tahap motivasi antara ketua panitia lelaki dengan ketua panitia perempuan	68
4.5	Kesimpulan	69

BAB V:	PERBINCANGAN, RUMUSAN DAN CADANGAN	70
5.1	Pendahuluan	70
5.2	Perbincangan	72
5.2.1	Amalan Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua di Sekolah- sekolah Menengah Daerah Limbang, Sarawak.	73
5.2.2	Tahap Motivasi Ketua Panitia di Sekolah-sekolah Menengah Daerah Limbang, Sarawak.	80
5.2.3	Hubungan di anantara Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua Dengan Motivasi Ketua Panitia.	82
5.2.4	Hubungan di antara Penyelesaian Konflik dengan Motivasi Ketua Panitia.	82
5.2.5	Hubungan di antara Penyelesaian Masalah Secara Kolaboratif dengan Motivasi Ketua Panitia.	83
5.2.6	Hubungan di antara Penyaluran Komunikasi dengan Motivasi Ketua Panitia.	84
5.2.7	Hubungan di antara Penetapan Matlamat Dan Pengurusan Prestasi Dengan Motivasi Ketua Panitia.	84
5.2.8	Hubungan di antara Perancangan dan Penyelarasan Tugas Dengan Motivasi Ketua Panitia.	85
5.2.9	Perbezaan Tahap Motivasi Ketua Panitia Mengikut Jantina.	85
5.3	Implikasi Dapatan Kajian	86
5.4	Cadangan Tindakan	87
5.5	Cadangan Kajian Lanjutan	89
5.6	Kesimpulan.	90
	RUJUKAN	92
LAMPIRAN A:	BORANG SOAL SELIDIK	96

LAMPIRAN B:	SURAT KEBENARAN	102
LAMPIRAN C:	OUTPUT STATISTIK KAJIAN	105

Senarai Jadual

Jadual 3.1:	Bilangan Ketua Panitia di Sekolah-sekolah Menengah Daerah Limbang, Sarawak.	38
Jadual 3.2:	Skala Instrumen Soal Selidik kajian Berdasarkan aras keamatan	39
Jadual 3.3:	Bahagian B: Taburan Item <i>Teamwork KSA</i>	41
Jadual 3.4:	Jenis-jenis Pernyataan Bagi Item Motivasi Ketua panitia	42
Jadual 3.5:	Pemeringkatan Tahap Min Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua Dan Tahap Min motivasi Ketua Panitia	44
Jadual 3.6:	Saiz korelasi diterjemahkan mengikut Hinkle, Wiersma dan Jurs (1998).	45
Jadual 4.1:	Profil Responden	47
Jadual 4.2:	Analisis Statistik Min dan Sisihan Piawai Bagi Domain Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua (Teamwork KSA)	50
Jadual 4.3:	Analisis Statistik Item Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua	54
Jadual 4.4:	Analisis Item Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua berdasarkan Jawapan Responsen	52
Jadual 4.5:	Analisis Item Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua Berdasarkan Min Item	53
Jadual 4.6:	Analisis Min Motivasi Ketua Panitia.	56
Jadual 4.7:	Analisis Item Motivasi Ketua Panitia	60
Jadual 4.8:	Jenis Pernyataan dan No Item Motivasi Ketua Panitia	57
Jadual 4.9:	Analisis Item Positif Motivasi Ketua Panitia berdasarkan Jawapan Responsen	57
Jadual 4.10:	Analisis Item Negatif Motivasi Ketua Panitia berdasarkan Jawapan Responsen	58
Jadual 4.11:	Analisis Item Motivasi Ketua Panitia Berdasarkan Min Item	59

Jadual 4.12:	Nilai-nilai korelasi Pearson di antara Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua dengan Motivasi Ketua Panitia	62
Jadual 4.13:	Hubungan Penyelesaian Konflik dengan Motivasi Ketua Panitia	63
Jadual 4.14:	Hubungan Penyelesaian Masalah Secara Kolaboratif dengan Motivasi Ketua Panitia	64
Jadual 4.15:	Hubungan Komunikasi Dengan Motivasi Ketua Panitia	65
Jadual 4.16 :	Hubungan Penetapan Matlamat Dan Pengurusan Prestasi Dengan Motivasi Ketua Panitia	66
Jadual 4.17:	Hubungan Perancangan Dan Penyelesaian Tugas Dengan Motivasi Ketua Panitia	67
Jadual 4.18:	Keputusan Ujian-T jantina terhadap Tahap Motivasi Ketua Panitia	68

Senarai Rajah

Rajah 1.1:	Hubungan dengan Kepimpinan Kerja Berpasukan Pengetua	
	Motivasi Ketua Panitia	14

BAB I

PENGENALAN

1.1 Pendahuluan

Pendidikan adalah satu aspek yang amat penting dalam pembinaan satu negara yang bersatu, setia, beretika, beragama, berkeupayaan dan produktif. Pendidikan kita kini telah menghadapi pelbagai cabaran yang semakin rumit. Masyarakat kita telah menaruh harapan yang semakin tinggi terhadap tanggungjawab sekolah.

Pihak pengurusan sekolah terpaksa menanggung tanggungjawab yang semakin tinggi dari semasa ke semasa. Sergiovanni Thomas (1987) dalam kajiannya menunjukkan bahawa kepimpinan memainkan peranan yang penting untuk menentukan kelicinan, kecekapan dan keberkesanan pengurusan sesebuah organisasi seperti sekolah. Haji Yaakop Ederis (2008) menyatakan bahawa kepimpinan pendidikan di peringkat sekolah semakin mencabar kerana semakin banyak permasalahan yang timbul dalam masyarakat yang semakin maju dewasa ini. Abad ke-21 ini telah lama diramal sebagai abad yang penuh dengan cabaran kepada masyarakat terutama masyarakat pendidikan. Dunia yang semakin maju dengan pelbagai ciptaan, kemudahan, informasi, komunikasi dan teknologi telah melahirkan permasalahan yang semakin rumit untuk diatasi. Jadi, sekolah-sekolah di negara kita berhadapan dengan pelbagai perubahan sebagai usaha menyahut harapan masyarakat selaras dengan perkembangan ICT.

Menurut Hussein Mahmood (1993), kebanyakan kajian mengenai sekolah efektif yang menunjukkan bahawa kejayaan sesebuah sekolah terletak dalam tangan pengetua.

The contents of
the thesis is for
internal user
only

Rujukan

- Ab. Aziz Yusof. (2003). *Mengurus pasukan kerja prestasi tinggi*. Petaling Jaya: Pearson Malaysia Sdn. Bhd.
- Abdul Ghani Abdullah & Tang, K. N. (2006). Motivasi guru dan pengurusan budaya kolaboratif pengurus pendidikan wanita. *Jurnal Pendidik* 31, 97-105.
- Ahmad Fadsli Yusof. (2004). *Mengurus kerja berpasukan*. Bentong, Pahang:PTS Publication & Distributors Sdn Bhd.
- Aziz, Y., Shahrin, H., Jamaludin, R., Yusof, B., & Abdul, R. H. (2007). *Menguasai penyelidikan dalam pendidikan:Teori, analisis dan interpretasi data*. Kuala Lumpur:PTS Professional Publishing Sdn Bhd.
- Azman Mohamad & Hamdan B. Said. (1999). *Pengaruh gaya kepimpinan pengetua terhadap motivasi, sikap dan kepuasan kerja guru di Sekolah Menengah Sains Muar*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Barth, R. S. (2002). The culture builder. *Journal of Educational Leadership* 59(8), 67-73.
- Blake, R. & Mouton, J. (1985). *The Managerial Grid III:The Key to Leadership Excellence*. Houston:Gulf Publishing. .
- Burnham, J. W. (1997). *Managing quality in schools:Effective strategies for quality based school improvement*. London: Pitman Press.
- Che Noh Muda. (1995). *Hubungan di antara gaya kepimpinan pengetua dengan tahap motivasi guru-guru sekolah berasrama penuh di Wilayah Persekutuan*. (Tesis Sarjana). Universiti Utara Malaysia. Kedah.
- Chin Pek Lian. (2004). *Kerja berpasukan:Faktor mempengaruhi dan pengaruhnya kepada kepuasan, kejeleketan dan prestasi ahli dalam panitia kemahiran hidup bersepadu di Daerah Kuala Langat, Selangor*. Universiti Teknologi Malaysia: Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Edmonds, R. (1979). Effective schools fort the urban poor. *Educational Leadership* 37(1), 15-27.
- Go Seow Ann. (2004). *Pengalaman kerja berpasukan dalam panitia kemahiran hidup bersepadu di sekolah Menengah Daerah Johor Bahru*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Hadyn, I. & McDonnell, B. (1996). Effective performance management - the teamwork approach considered. *Managing Service Quality Journal* 6, 38-42.

- Hinkle, D. E., Wiersm, W., & Jurs, S. G. (1998). *Applied Statistics for behavioral Science*. Boston:Houghton Mifflin co.
- Linda, S. H. (2003). Team member acquisition of team knowledge, skills and abilities. Team performance management. *An International Journal* 9 (1/2), 23-30.
- Lussier, R. N. & Achua, C. F. (2001). *Leadership:Theory, Application & Skill Development*. United States:South Western College Publishing.
- Haji Yaakop Ederis. (2008). Cabaran dan permasalahan kepimpinan pendidikan. *Buletin Pendidikan* 100,15-20
- Hussein Ahmad. (2008). Strategi kepimpinan ala superleadership. *Jurnal Pendidik* 50 *Julai*, 30-31.
- Hussein Mahmood. (1993). *Kepimpinan dan keberkesanan Sekolah*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa Dan Pustaka.
- Ishak Sin. (1993). *Perkaitan di antara kepimpinan pengetua dengan tahap motivasi guru*. (Tesis Sarjana). Universiti Kebangsaan Malaysia. Bangi.
- Ismadafaie Bin Selamat. (2006). *Hubungan kepimpinan kerja berpasukan ketua bidang dengan keamatan ahli panitia Jabatan Sains dan Matematik di sekolah menengah Daearh Pontian, Johor*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Ismail Mustafa. (2008). *Kepimpinan pendidikan:Teori dan amalan*. Kuala Lumpur:Pure Honey.
- Juhari Ahmad. (1999). *Gaya dan tahap interpersonal guru:Satu Tinjauan Di Sebuah Sekolah Menengah Di Daerah Kulai*. (Tesis Sarjana). Universiti Teknologi Malaysia. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>.
- Juliana Abu Hanipah. (2004). *Persepsi guru-guru sekolah di Bandar Temerloh terhadap faktor motivasi guru dalam menjalankan tugas di sekolah*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. [http:// www.fp.utm/epusatsumber/](http://www.fp.utm/epusatsumber/).
- Juran, J. M. (1993). Made in U.S.A.: A renaissance in quality. *Harvard Business Review* 71 (4), 42-50.
- McClelland, D. C. (1976). *The achieving society:With a new introduction*. New York. Halsted Press.
- Meda Anak Gurei. (2003). *Faktor yang mempengaruhi motivasi guru terhadap pemulihan kerjaya mereka di SMK Pending, Kuching*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>

- Mehrabian, A. & Bank, L. (1978). A questionnaire measure of individual differences in achieving tendency. *Educational Psychology Measurement* 38, 475-478.
- Mohd. Fadsilah Kamsah & Ahmad Fadzil Yusof. (2005). *55 Petua kerja berpasukan*. Pahang: PTS Publication & Distributors Sdn Bhd.
- Mohd Faud Razali. (2008). Pengetua, guru besar pembentuk budaya sekolah. *Jurnal Pendidik*. 50, 8-11.
- Mohd Hanafiah Omar. (2008). *Dorongan dan semangat kerja berpasukan di kalangan pekerja*. <http://www.pkukmweb.ukm.my>
- Murray, H. A. (1938). *Explorations in Personality*. New York:Oxford University Press.
- Neck, C. P. & Manz, C. C. (1998). Team Leadership in Practice. *Thrust for Educational Leadership* 28(2), 26 - 30.
- Pushalata A/P Ramasamy. (2003). *Kerja berpasukan dalam panitia mata pelajaran: Satu tinjauan di sebuah sekolah menengah di Daerah Johor Bahru*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Robbins, S. P. (1998). *Organization behavior:Concepts,controversies,applications*. London:Prentice-Hall.
- Sabarinah Ismail. (2000). *Mengenalpasti tingkahlaku gaya kepimpinan pengetua dan hubungannya tahap motivasi guru:Kajian di 3 buah sekolah menengah di Batu Berendam*.Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Sergiovanni, Thomas. (1987). *The Principalship:A Reflective Practice Perspective*. Boston:Allyn & Bacon.
- Shahrizauddin. (2003). *Hubungan gaya kepimpinan dengan tahap motivasi mengikut pandangan guru di sekolah pondok*. (Tesis Sarjana). Universiti Teknologi Malaysia. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Shamsuddin Haron. (2002). *Amalan teamwork KSA di kalangan pemimpin pasukan kerja di sekolah menengah daerah Kota Tinggi*. (Tesis Sarjana). Universiti Teknologi Malaysia. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Sharifah Aliyyah Syed Mohd Famy Albukhary. (2003). *Gaya kepimpinan dan hubungannya dengan komitmen kerja berpasukan:Satu kajian di kalangan staf akademik Fakulti pengurusan dan pembangunan sumber manusia*. Universiti Teknologi Malaysia, Skudai, Johor. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>

- Shek Kwai Fun. (2007). *Keberkesanan kerja berpasukan dan kepuasan kerja ketua panitia dalam Jabatan Bahasa dan Sains Sosial di Sekolah Menengah Daerah Pontian*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Shukor Bin Hamdan. (2000). *Faktor-faktor yang mempengaruhi motivasi dan prestasi kerja guru:Satu kajian Kes di Sekolah Menengah Teknik Muar, Johor*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Siti Atina Muhamad Yusuf. (2003). *Faktor hubungan interpersonal dalam mempengaruhi amalan kerja berpasukan di kalangan penyelia:Satu kajian di philips semi conductor Seremban Sdn. Bhd*. Universiti Teknologi Malaysia:Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Steven, M. (1994). The knowledge, skills and ability requirements for teamwork: Implications for human resource management. *Journal of Management* 20(2), 502-528.
- Sungmin, P. & Alan, B. (2005). Teacher team commitment, teamwork and trust: Exploring associations. *Journal of Education Administration* 43(5), 462-479. www.emeraldinsight.com.
- Tay Siok Beng. (2007). *Kaitan antara kepimpinan kerja berpasukan pengetua dengan kepuasan kerja ketua panitia di Daerah Kluang*. Universiti Teknologi Malaysia: Tesis. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>
- Tie Fatt Hee. (2002). *Undang-undang pendidikan di Malaysia*. Selangor:Penerbit Fajar Bakti Sdn. Bdn.
- Waty, M. Noor. (2008). Meningkatkan semangat guru. *Jurnal Pendidik* 50, 21-27.
- Woodcock, M. (1989). *Team Development Manual*. England:Aldershot.
- Zulkiffli Abdul Aziz. (2000). *Persepsi guru-guru terhadap budaya kerja berpasukan di sekolah menengah teknik dalam daerah Alor Setar,Kedah Darul Aman*. (Tesis Sarjana). Universiti Teknologi Malaysia. <http://www.fp.utm/epusatsumber/>